

روونگردنه وهی

حسین ره شوانی ■

نه زه لیکي حاجی قادر

هر له شيعره کانی خوی پيشان نه دهن .

جۆری دووهم له شيعره کانی حاجی ئهو بابسته ههلبهستانه بووه که له سه رده می حاجی و سه رده می پيش خۆیدا باو بووه نه ویش شيعری کلاسیکی کوردی به به گشتی ، له م جۆره شيعره ش له هه مووی په سندر و بالاتر ئهو شيعرانه بوون که له خه یال قوولی و بیر تیژی گه بشتینه رادده به ک که نه گه ر به کج زۆر شاره زایی له نه دهب و شيعر نه بچ قه ت له واتای وشه قورسه کان و مه به سته شاردراوه کان ناگات ، جا نه و جۆره شيعره هه رچه ند ماناکه ی قوول تر بوایه په سندر ده بوو ، حاجی قادری کۆبی له مه يدانی ئهو جۆره شيعره شدا گۆی هونهری له گه له ک ناوداران بر دوو ته وه .

من لام وایه گه له ک پتویسته که ئهم جۆره شيعرانه چ هی حاجی قادر بچ یا هی شاعیرانی تری کۆن بچ شی بکرتنه وه به وشه و مه به سته گشتیان ، چونکه زۆر به ی زۆری ئه دیب و نه دهب دوستانی تازه بچ گه یشتوومان شاره زای ئهم که له پوره به نرخه نیین و نه گه ر هه روا بمتیتته وه په یوه ندی نیوان نه دهبی کۆن و تازه مان ده بچری . هه ر له بهر ئهم هۆیه وامنیش به شداریه کی بچووک ده که م له م رووانگه ره و وینه به ک له سه غه زه لیکي حاجی قادر شی ده که مه وه به م ئومیده . که براده رانی له من شاره زاتر هاو به شی له م جۆره خزمه ته ی بگن .

حاجی قادر دوو جۆره شيعری هه یه : جۆری به که م ، نه و شيعرانه یه که ناوی بچ ده رک دوه وه کوو مامۆستای نه ته وه ی کورد و ويستویه تی سه ر مه شقی تیدا لیبدا ت بو نه ته وه که ی ده رباره ی هه موو باری ژبانی ، باری کۆمه لایه تی ، باری نابووری ، باری بازرگانی ، باری کشت و کال و روون گردنه وه ی باری نایینی راسته قینه و باری نه ته وایه تی که نه وه ش له هه موان باه خی پتر بچ داوه و تیبیدا زۆر سه رکه و تووه که نه وه ش بریتیه له ووشیار گردنه وه ی نه ته وه که ی و بزواندن هه سته نه ته وایه تی به شتیوه یه کی زۆر تونبو تیژو چاره سه رکردنی ئهو گروگرفتو کۆسپانه ی که ده که ونه پيش ریبازی سه رکه و تنو هه لکه و تنی .

ئهم جۆره هه لبه ستانه ی حاجی گه له ک ساده و ره مان و واتا له به رچاوو دیارن ، نه مه ش ئهو به یری بلیمه تی و ره وان بیژیان تیدا وه ده رده که وئ چونکه توانیویه تی به شتیوه یه کی وا هه ست و بیرورای خۆی ده بریچ که هه موو نه ته وه که ی لیچ حالی بین ، چ خۆینده وار بچ یا نه خۆینده وار ، چ کۆچم بچ یا لادبچ یا شارستانی . ئهم جۆره دارشته و ده برینه به عاره بی پتی ده لکین (السهل الممتنع) چونکه خه لک که ته ماشای ده کات وا ده زانیت زۆر ئاسانه ، که چی که ده به وئ خۆی شتیکی وا بلتیت له پيشی گه له ک زه حمه ته . جاله ده رفه تیکی تر دا له سه ر مامۆستایه تی حاجی قادر پتر نه روین و به لکه بو ئهم بیروباوه ره

نه ققاشی ده می نوقته کی دانا به نیشانی

زانی که زه می کردووه بیزاره له مانی

لیره وه سفی دلداره که ی نه کات (مه رچ نیه شه خسیکی تاییه تی بی) نه ئی :-

ئهم وینه گره ی که وینه ی دلداره که ی کیشابووله به رامبه ر شوپینی ده می نوقته یه کی دانابوو ، به لام دلداره که ی به مه رازی نه بوو و دلگیر بووله وینه گره که به راده یه کی وا که بیزار بووله ژبانی خۆی له به ر نه مه که ده می نه وه نده که وره و

نه وه نه ره ی دامینایه .

ورده کاریه کی تریشی تیدا یه :

چونکه ده م ، نه که ر نوقته کی دابنریته سه رده . بیته ده م ،

سوره تگه ری سه رله وحه یی دیوانی مه لاحت

دوو یوسفی کیشلوه به بی

ئه ووه ل وسانی

دیوانی مه لاحت : نه نجومه نی

جوانان . سوره تگه ر : خوای کردگار .

به لام نه که ر حاجی مه لاییکی نایینی

نه بوایه ده شی که بلین : مه به ست له م

سوره تگه ره ده خوی جوانیه ، یوسف

پنجه مبه ر نمو نه ی هه ره به رزی

ناحه ز دابنری به قه د نوقته نیکی

گه ره بیت ! چونکه لای و ابو ده می له

نوقته یه کی بچوکتسه ، یان بیزاره

له مان و ژبانی وینه گر که نه وه نده بی

زه وقه و خه راهه یه کی وای له که ل

کردووه که زاری به قه د نوقته یه کی

داناره . یان بیزاره له (مانی) که

فه یله سوفیکه ده سکاریه کی زۆری له

نایینی زه رده شت کردوه به ره و

ره شیبینه کی زۆری برده . نه و

مانی یه له هینه نه فسانان به

داهینه ری هونه ری وینه کیشان و

وینه گریکی بلیمه ت داده نری جا حاجی

ده ئی : دلداره که بیزاره له مانی چونکه

به كوردی بپی ی ده لاین سیمرخ و به فارسی بپی ده لاین پوخ نه م بالنده به وه کووه فای دلداران که هه ر دووکیان نه فسانه بین باسیان ده کرین که سپش نه ی دیتوون جا، حاجی ده لی : له لای نه وزانایانه ی که که له ک بیریان تیژه به راده به ک نه توانن به زه بنی خویمان موو بقه لیشن هه ر نه وه نده یان بوو ساخ بویته وه ده رباره ی بالاو ده می دلداره که م له باریکی بالاوو بچووکی ده م که هه ر دوکیان وه کووه تقاروه فای دلداران له بابیه تی ئیمکان دان .

باسیان ده کرین و نه بیندراون به لام عه قیل ریگا ده دات که هه بن و ببیندرین، نه و مومکنانه ی که هینشتا نه هاتونه وجود هینان ده لاین (ممکن بالقوة) وه نه وانه ی که هاتوونه وجود هینان ده لاین (ممکن بالفعل) جا بالاوو ده مه که ی دلدار هه ر (ممکن بالقوة) بوو

قا ده سستی نه دا خه نجه رو نه ی فه رموده ساده ی

حاجی بکوژن خیره ئیترمه یده نه مانی

که نه وهما قه وما بالاو ده می ده رکه وت که (ممکن بالفعل) ه چونکه که ده سستی دا خه نجه ر نیشانه ی نه وه بوو که که مه ری له ناوقه د به ستاوه که فه رموی حاجی بکوژن نیشانه ی نه وه بوو که ده می هه به .

بویه ده لی بهم خوشه نه م غه زه لا نه ی من بینه رایه خی ژیر بپی ناقلمه ندوتی که یشتوان نه ک نه فام و ناتیکه بیشتوو له به ری که ن واته ده رخی که ن، یان به گویره ی وورده کاری ره وانبیزی غه زه ل واتایه کی تریشی هه به نه ویش جوړه قوماشیکه ده کرا به که واو کورته ک هه تا پاش جهنگی جیهانی به که میش هه ر باو بوو نه وسا واتای وای لیدی که وه کو پووشاک و جل و به رگه نه فامه کان له به ری که ن بوو نه وه ی نه قامی ونه زانی خویمان بشارنه وه .

ئیمکانه له لای نه و عوله مای موو نه قه لیشن

عه نقاو وه فابو چ مییانی چ ده هانی

د امکان ، زاراهه به کی فه لسه فیه به رامبه ر د واجب الوجود بوو د ممتنع الوجود هه له ده وری فه یله سوفه کانی کریکی و فه یله سوفه کانی ئیسلامی وئاووپهای سه ده کانی ناوه راست تا ده گاته د کانت و دیکارت ، به کار هاتوه نه مه ش بریتیه له وه که هه موو شتیگ له م سی به شه ده رناجیت : -

- ۱- بپویسته هه ره بی (واجب الوجود) نه مه ش ته نهاله خوادا دیته جی .
 - ۲- بپویسته قه ت نه بی (ممتنع الوجود) نه ویش هاوتای خودایه .
 - ۳- بوون و نه بوونی به کسانه (ممکن الوجود) وه کووه موو شتیکی تر .
- عه نقا بالنده بیکی نه فسانه بیه

جوانی بووه، له نه فسانه کانی نایینی ده لی : خوای که وره جوانی کردوه به ده به شی، نو به شی به خشویه به یوسف و به ک به شی بووه مووناده میزادی تر .

جا، حاجی ده لی : خوای کردگار بوو وینه ی هه ره به رزی جوانی دووینه ی کپشاره، به ک بو یوسف و نه وی تر بوو دلداره که م نه وه ک وه کو باوه له ناو خه لک به ک وینه ی کپشا بیت نه ویش ته نها بوو یوسف . یان یوسف به که م بیت و دلداره که یشی دووه م .

فه رفیکی نه بوو، غایه تی نه و کردی به سووکی

زوو هاتو، نه توش باعیسی نازت به گران

لیزه حاجی دلنه وازی دلداره که ی ده کات که په ست و نیکه ران نه بیت له به ر نه مه که به یوسف پیغه مبه رده لاین یوسفی به که م تا به نه ویش بلین دووه م چونکه هاتنی یوسف بوو پیش چاوی خه لکان له به ر سووکی بووه و دلداره که یشی له به ر ناز فروشی و سه نگین دره نگه به خو که وت و پاش یوسف هاته به ر چاوی خه لکان، نه مه بووه هوی نه وه که به یوسف بلین به که م به توش بلین دووه م پیم خوشه غه زه ل فه رشی قودومی عوقه لا بی

نه ک بین و له به رکه ن جووه لاله فزومه علنی

حاجی هه سستی کردوه که نه وانه ی شاره زایی وپسوپریان له جیهانی شیعدرا نه بی و هه سستی نازکیان نه بی له و شیعه به رزانه ی ناگه ن، جا، له به ریشی بکه ن بی سووده چونکه واتاو مه به سی ده شیوینن